

GEÇİŞ VE BAĞLANTI İFADELERİ

Cümlelerin akışına göre cümlelerin yönünü değiştiren, düşüncüyü destekleyen veya düşüncenin hangi şekilde ilerleyeceğini belirleyen ifadeler **geçiş ve bağlantı ifadeleri** denir.

Bir yazı yazarken veya konuşurken cümleleri birbirine bağlama ihtiyacı hissederiz. Amacımız, düşüncelerimizi daha iyi ifade etmektir.

Bu ifadeler sayesinde, bizi dinleyenler veya yazdıklarımızı okuyanlar cümlelerin nasıl devam edeceğini tahmin edebilirler.

Düşüncenin Yönünü Değiştiren İfadeler

Böyle cümlelerde, baştaki ifade olumluysa düşüncenin yönünü değiştiren “ama, fakat, lâkin, yalnız, ne var ki ancak, buna rağmen, oysaki, ya da, halbuki...” gibi ifadelerle olumsuz bir yöne kayar. Eğer olumsuzsa bu sözcükler düşüncüyü olumlu yöne çeker.

- **Örnek:** Yemek yapmayı bilmiyordum fakat çok yakında öğreneceğim.
Çok çalışıyorum ama istediğim başarıyı elde edemedim.
Bugün sinemaya gidecektim yalnız işlerimin yoğunluğu nedeniyle vazgeçtim.

Açıklayıcı ve Destekleyici İfadeler

Aynı doğrultudaki iki cümleyi daha anlaşılır kılmak ve söyleneni desteklemek için kullandığımız ifadeler **açıklayıcı ve destekleyici ifadeler** denir.

Düşüncelerimizi desteklemek ve açıklamak için en sık kullandığımız ifadelerden bazıları şunlardır: “örneğin, mesela, özellikle, hatta, üstelik, açıkçası, ayrıca, başka deyişle, yani, gerekirse, açıklamak gerekirse...”

- **Örnek:** Futbolcular çok iyi oynadı özellikle 10 numaralı futbolcu harikaydı.
Film beklediğim kadar iyi değildi, açıkçası biraz hayal kırıklığına uğradım.
Tertemiz suyu görünce çok hoşuma gitti hatta paçalarımı sıvayıp suya girdim.
Sınıf birincisi olmana şaşırmadım açıkçası aksini hiç düşünmemiştim.
Telefonla uğraşmak yerine spor yapabilirsin örneğin basket oynayabilirsin.
Maçta düşünce çok sinirlendim başka bir deyişle küplere bindim.

Özetleyen ve Sonuç Bildiren İfadeler

Konuşurken ve yazarken anlattıklarımızı belli bir sonuca bağlamak, kısaca özetlemek için **özetleyen ve sonuç bildiren ifadeleri** kullanırız.

Anlatımlarımızda en fazla kullandığımız **özetleyen ve sonuç bildiren ifadelerden bazıları şunlardır:** “böylece, kısacası, kısaca, özetle, sonuç olarak, sonunda, böylelikle, görüldüğü gibi ...”

- **Örnek:** Çok çalıştık, emek verdik sonuç olarak hak ettiğimiz başarıyı yakaladık.
Erken yola çıktık, trafik yoğunluğuna takılmadık; böylelikle tam vaktinde vardık.
Yaptığınız yazım hataları çok fazlaydı özetle yazına istediğin puanı veremem.
Dersine düzenli çalıştı, sınavlarını başarıyla geçti; kısacası, emeğinin karşılığını aldı.
Bu deneyde su buharlaşınca geriye sadece tuz kaldı, görüldüğü gibi su ve tuz ayrışabiliyor.
Konu tekrarı yapmak tek başına yeterli gelmiyor görüldüğü gibi soru da çözmelisin.

İki Cümle Birleştirme

İki farklı cümledeki anlamın tek bir yargıda birleştirilmesine dayanır. Cümleleri birleştirirken her iki cümledeki anlamın korunması esastır.

Bu türdeki soruları çözerken ilk cümledeki ikinciye ya da ikinci cümledeki ilkinin anlamsal ve yapısal yönlerden tamamlaması sağlanmalıdır.

SORU

- Uludağ, Türkiye'nin en popüler kayak merkezlerinden biridir.
- Uludağ, kış aylarında binlerce turist tarafından ziyaret edilmektedir.

Bu iki cümledeki anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- Türkiye'nin en popüler kayak merkezlerinden biri olan Uludağ, kış aylarında binlerce turist tarafından ziyaret edilmektedir.
- Uludağ, Türkiye'nin en popüler kayak merkezlerinden biri olduğundan kış aylarında binlerce turist tarafından ziyaret edilir.
- Kış aylarında binlerce turist tarafından ziyaret edilen Uludağ, Türkiye'nin en popüler kayak merkezlerinden biri olduğu için tercih edilir.
- Türkiye'nin en popüler kayak merkezi olan Uludağ, kış aylarında binlerce turistin ilgisini çekmektedir çünkü yüksek rakımlıdır.

Kesin Çıkarılacak Yargı

Cümlede kesin çıkarılabilecek yargı soruları, verilen cümleden doğrudan ve kesin olarak çıkarılabilen anlamları belirlemeyi gerektirir. Bu tür sorular, genellikle yorum veya varsayımdan uzak, doğrudan cümlede geçen kesin bilgileri saptamayı amaçlar.

Kesin çıkarılabilecek yargılar, cümlede açıkça verilen bilgilere dayanmalıdır.

SORU

Ünlü bir yazarın "Sonbahar Rüzgârı" adlı romanını diğer eserleri kadar etkileyici bulmadım.

Bu cümleye göre,

- Yazar tanınmış bir yazardır.
- Yazarın diğer eserleri başarılıdır.
- "Sonbahar Rüzgârı" adlı roman başarısızdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- Yalnız I
- Yalnız III
- I ve II
- II ve III